

BREITHIÚNAS NA CÚIRTE (an Ceathrú Dlísheomra)

4 Meán Fómhair 2025 *

(Tarchur chun réamhrialú – Slándáil shóisialta – Árachas breoiteachta – Airteagal 56 CFAE – Saoirse chun seirbhísí a sholáthar – Rialachán (CE) Uimh. 883/2004 – Airteagal 20(1) agus (2) – Cúram leighis a fuarthas i mBallstát seachas Ballstát cónaithe an duine árachaithe – Treoir 2011/24/AE – Airteagal 7(7) – Costais na cóireála arna tabhú ag an duine árachaithe – Aisiocaíocht – Reachtaíocht náisiúnta a fhágann go bhfuil glacadh costas coinníollach ar scrúdú leighis a dhéanamh arna dhéanamh go heisiach ag dochtúir atá cumhdaithe ag scéim árachais sláinte phoiblí Bhallstát cónaithe an duine árachaithe, as ar eascair an eisiúint, ag an dochtúir sin, maidir le doiciméad lena n-údaraítear ospidéalú an duine sin – Costais trasteorann a ghearradh ar an duine árachaithe)

I gCás C-489/23,

IARRAIDH ar réamhrialú faoi Airteagal 267 CFAE ón Înalta Curte de Casație și Justiție (an Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas, an Rómáin), trí bhreith an 27 Márta 2023, a fuarthas ag an gCúirt an 1 Lúnasa 2023, sna himeachtaí idir

AF

v

Guvernul României,

Ministerul Sănătății,

Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Mureș,

tugann AN CHÚIRT (an Ceathrú Dlísheomra),

agus í comhdhéanta mar seo a leanas: I. Jarukaitis, Uachtarán Dlísheomra, N. Jääskinen, A. Arabadjiev (Rapóirtéir), M. Condinanzi agus R. Frendo, Breithiúna,

Abhcóide Ginearálta: D. Spielmann,

Cláraitheoir: A. Calot Escobar,

ag féachaint don nós imeachta i scríbhinn,

* Teanga an cháis: an Rómáinis.

tar éis breithniú a dhéanamh ar na barúlacha arna dtíolacadh thar ceann na bpáirtithe seo a leanas:

- Rialtas na Polainne, ag B. Majczyna, i gcáil Gníomhaire,
- an Coimisiún Eorpach, ag C. Gheorghiu, B.R. Killmann agus E. Schmidt, i gcáil Gníomhairí,

tar éis éisteacht le Tuairim an Abhcóide Ghinearálta ag éisteacht an 15 Bealtaine 2025,

an Breithiúnas seo a leanas:

Breithiúnas

- 1 Baineann an tarchur seo chun réamhrialú le léiriú ar Airteagail 49 agus 56 CFAE agus ar Airteagal 22(1)(c) de Rialachán (CEE) Uimh. 1408/71 ón gComhairle an 14 Meitheamh 1971 maidir le scéimeanna slándála sóisialta a chur i bhfeidhm ar dhaoine fostaithe, ar dhaoine féinfhostaithe agus ar bhaill dá dteaghlaigh ag gluaiseacht dóibh laistigh den Chomhphobal (IO 1971 L 149, lch. 2), arna leasú agus arna thabhairt suas chun dáta le Rialachán (CE) Uimh. 118/97 ón gComhairle an 2 Nollaig 1996 (IO 1997 L 28, lch. 1), arna leasú le Rialachán (CE) Uimh. 592/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Meitheamh 2008 (IO 2008 L 177, lch. 1) (Rialachán Uimh. 1408/71), Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Márta 2011 maidir le cearta othar i gcúram sláinte trasteorann a chur i bhfeidhm (IO 2011 L 88, lch. 45), prionsabail na saorghluaiseachta othar agus seirbhísí agus prionsabail na héifeachtachta agus na comhréireachta.
- 2 Rinneadh an iarraidh in imeachtaí idir AF, duine nádúrtha a bhfuil cónaí air sa Rómáin, Guvernul României (Rialtas na Rómáine), Ministerul Sănătății (an Aireacht Sláinte, an Rómáin) agus Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Mureș (Ciste Árachais Sláinte Réigiúnach, Mureș, an Rómáin ('an Ciste Árachais Sláinte') maidir le diúltú na n-údarás sin costais an chúraim sláinte a soláthraíodh dó sa Ghearmáin a aisíoc.

An dlí lena mbaineann

Dlí an Aontais

CFAE

- 3 Is mar seo a leanas atá Airteagal 49 CFAE:

‘Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach thíos, toirmiscfear srianta ar shaoirse bhunaíochta náisiúnaigh de chuid Ballstáit i gcríoch Bhallstáit eile. Bainfidh an toirmeasc sin freisin le srianta ar ghníomhaireachtaí, brainsí nó fochuideachtaí a chur ar bun ag náisiúnaigh d'aon Bhallstát atá bunaithe i gcríoch aon Bhallstáit.

Folóidh saoirse bhunaíochta an ceart chun gabháil le gníomhaíochtaí agus iad a shaothrú mar oibrithe ar a gconlán féin, chun gnóthais a chur ar bun agus a bhainistiú, go háirithe cuideachtaí nó gnólachtaí de réir bhrí Airteagal 54, an dara mír, faoi na coinníollacha atá leagtha síos dá náisiúnaigh féin le dlí na tíre ina bhfuil suíomh na bunaíochta sin, faoi réir fhorálacha na Caibidle a bhaineann le caipiteal.’

4 Foráiltear leis an gcéad mhír d’Airteagal 56 CFAE:

‘Faoi chuimsiú na bhforálacha atá leagtha amach thíos, déanfar srianta ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar san Aontas a thoirmeasc i gcás náisiúnaigh de chuid Ballstáit atá bunaithe i mBallstát seachas Stát an duine dá bhfuil na seirbhísí ceaptha.’

Rialachán (CE) Uimh. 883/2004

5 Rinneadh Rialachán (CE) Uimh. 883/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta (IO 2004 L 166, lch. 1, agus ceartúchán IO 2004 L 200, lch. 1) a aisghairm agus cuireadh Rialachán Uimh. 1408/71 ina ionad le héifeacht ón 1 Bealtaine 2010.

6 Foráiltear le hAirteagal 20 de Rialachán Uimh. 883/2004, dar teideal ‘Díláithriú chun sochair chomhchineáil a fháil – Údarú chun cóireáil chuí a fháil lasmuigh den Bhallstát cónaithe’, i míreanna 1 agus 2 de:

‘(1) . Ach amháin má fhoráiltear maidir lena mhalairt leis an Rialachán seo, i dtaca le duine árachaithe a thaistealaíonn go Ballstát agus é mar aidhm aige sochair chomhchineáil a fháil le linn na tréimhse fanachta, iarrfaidh an duine sin údarú ar an institiúid inniúil.

[Aistriúchán neamhoifigiúil]

2. Duine árachaithe atá údaraithe ag an institiúid inniúil chun dul go Ballstát eile chun an chóireáil is iomchuí dá riocht a fháil, gheobhaidh sé na sochair chomhchineáil a chuirfidh institiúid na háite fanachta ar fáil, thar ceann na hinstitiúide inniúla, i gcomhréir le forálacha na reachtaíochta a chuireann sí i bhfeidhm, amhail is dá mbeadh sé árachaithe faoin reachtaíocht sin. Tabharfar an t-údarú i gcás ina bhfuil an chóireáil i dtrácht ar cheann de na sochair dá bhforáiltear leis an reachtaíocht sa Bhallstát ina bhfuil cónaí ar an duine i gceist agus nach féidir an chóireáil sin a thabhairt dó laistigh de theorainn ama atá inchosanta ó thaobh leighis de, agus riocht sláinte reatha an duine sin agus cúrsa dóchúil a bhreoirteachta á gcur san áireamh.’

[Aistriúchán neamhoifigiúil]

Treoir 2011/24

7 Is mar seo a leanas atá an fhoclaíocht in aithrisí 5 agus 29 go 31 de Threoir 2011/24:

‘(5) Mar a d’aithin an Chomhairle ina conclúidí an 1 agus an 2 Meitheamh 2006 maidir le comhluachanna agus comhphrionsabail i gcórais sláinte an Aontais Eorpaigh [(IO 2006 C 146, lch. 1)] [...], tá sraith de phrionsabail oibriúcháin is coiteann do chórais sláinte ar fud an Aontais. Tá gá leis na prionsabail oibriúcháin sin chun muinín na n-othar as cúram sláinte trasteorann a áirithiú, rud atá riachtanach chun soghluaisteacht othar a chumasú agus chun ardleibhéal cosanta sláinte a áirithiú. Sa ráiteas céanna, d’aithin an Chomhairle go bhfuil éagsúlacht mhór sa bhealach ina n-aistrítear na luachanna agus na prionsabail sin go praiticiúil ó Bhallstát amháin go Ballstát eile. Go háirithe, ní mór cinntí a dhéanamh ar an leibhéal náisiúnta maidir leis an gciseán cúraim sláinte atá ar fáil do shaoránaigh agus maidir

leis na sásraí a úsáidtear chun cúram sláinte den sórt sin a mhaoiniú agus a sholáthar, amhail a mhéid ba cheart sásraí margaidh agus brúnna iomaíocha a úsáid chun córais sláinte a bhainistiú.

[...]

- (29) Is iomchuí a cheangal go mbeadh othair a bhfuil cóireáil á lorg acu i mBallstát eile in imthosca seachas na himthosca dá bhforáiltear i [Rialachán Uimh. 883/2004] in ann leas a bhaint freisin as prionsabail na saorghluaiseachta othar, seirbhísí agus earraí i gcomhréir le [CFAE] agus leis an Treoir seo. Ba cheart costas cúraim sláinte den sórt sin a ráthú d'othair suas ar a laghad go dtí an méid a thairgfí don chóireáil chéanna a chuirtear ar fáil sa Bhallstát cleamhnachta. Leis an ráthaíocht sin, ba cheart lánurraim a thabhairt don fhreagracht atá ar na Ballstáit méid chumhdach a saoránach in aghaidh an ghalair a chinneadh agus cosc a chur ar aon tionchar suntasach ar mhaoiniú na gcóras náisiúnta cúraim sláinte.
- (30) Ba cheart, dá bhrí sin, go mbeadh an dá chóras comhsheasmhach d'othair; beidh feidhm ag an Treoir seo nó beidh feidhm ag Rialacháin an Aontais maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta.
- (31) Níor cheart d'othair tairbhe na gceart níos buntáistí a ráthaítear le Rialacháin an Aontais maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta a chailleadh, i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha chun iad a dheonú. Dá bhrí sin, aon othar a dhéanann iarratas ar údarú chun cóireáil a fháil atá oiriúnach dá riocht nó dá riocht i mBallstát eile, ba cheart dó an t-údarú sin a fháil i gcónaí faoi na coinníollacha a leagtar síos i Rialacháin an Aontais más ceann de na tairbhí dá bhforáiltear i reachtaíocht an Bhallstáit ina bhfuil cónaí ar an othar í an chóireáil atá i gceist agus mura féidir í a ligean thar ceal laistigh de thréimhse ama a bhfuil údar maith leighis leis, agus staid sláinte reatha an othair agus an éabhlóid is dócha a thiocfaidh ar a staid á gcur san áireamh. Mar sin féin, má iarrann othar cóireáil go sainráite faoin Treoir seo, ba cheart na sochair is infheidhme maidir le haisíocaíocht a theorannú do na sochair sin is infheidhme faoin Treoir seo. I gcás ina bhfuil an t-othar i dteideal cúram sláinte trasteorann faoin Treoir seo agus faoi [Rialachán Uimh. 883/2004], agus ina bhfuil cur i bhfeidhm an Rialacháin sin níos buntáistí don othar, ba cheart don Bhallstát cleamhnachta a aird a tharraingt ar an bpointe sin.'

8 Foráiltear le hAirteagal 1 den Treoir sin:

'1. Leagtar síos leis an Treoir seo rialacha chun rochtain ar chúram sláinte trasteorann sábháilte agus ardchaighdeáin a éascú agus spreagann sí comhar maidir le cúram sláinte idir na Ballstáit, agus inniúlachtaí náisiúnta á n-urramú go hiomlán maidir le heagrú agus soláthar cúram sláinte [...] [agus] tá sé mar aidhm aici freisin a gaol leis an gcreat atá ann cheana féin chun córas slándála sóisialta a chomhordú, Rialachán (CE) Uimh. 883/2004, a shoiléiriú d'fhonn cearta othar a chur i bhfeidhm.

[...]

4. Beidh an Treoir seo gan dochar do dhlíthe agus do rialacháin na mBallstát a bhaineann le cúram sláinte a eagrú agus a mhaoiniú i gcásanna nach mbaineann le cúram sláinte trasteorann. Go háirithe, ní chuireann aon ní sa Treoir seo oibleagáid ar Bhallstát costais cúraim sláinte arna

soláthar ag soláthraithe cúraim sláinte atá bunaithe ar a chríoch féin a aisíoc mura bhfuil na soláthraithe sin mar chuid de chóras slándála sóisialta nó de chóras sláinte poiblí an Bhallstáit sin.’

- 9 Foráiltear le hAirteagal 7 den Treoir sin, dar teideal ‘Prionsabail ghinearálta maidir le haisíoc costas’:

‘1. Gan dochar do Rialachán (CE) Uimh. 883/2004 agus faoi réir Airteagal 8 agus 9, áiritheoidh an Ballstát cleamhnachta go n-aisíocfar na costais arna dtabhú ag duine árachaithe a fhaigheann cúram sláinte trasteorann más cuid de na sochair a bhfuil an duine árachaithe ina dteideal sa Bhallstát cleamhnachta é an cúram sláinte atá i gceist.

[...]

4. Déanfaidh an Ballstát cleamhnachta costais an chúraim sláinte trasteorann a aisíoc nó a íoc go díreach suas le leibhéal na gcostas a bheadh air dá gcuirfí an cúram sláinte sin ar fáil ar a chríoch, gan dul thar chostais iarbhir an chúraim sláinte a fuarthas.

[...]

7. Féadfaidh an Ballstát cleamhnachta na coinníollacha céanna, na critéir chéanna incháilitheachta agus foirmiúlachtaí rialála agus riaracháin a fhorchur ar an duine árachaithe atá ag lorg aisíocaíochta ar chostais cúraim sláinte trasteorann, lena n-áirítear cúram sláinte a fhaightear trí bhíthin teilileighis, agus a d’fhorchuirfeadh sé dá gcuirfí an cúram sláinte sin ar fáil ar a chríoch. Féadfar a áireamh leis sin measúnú arna dhéanamh ag gairmí sláinte nó riarthóir sláinte a sholáthraíonn seirbhísí don chóras slándála sóisialta éigeantach nó do chóras sláinte náisiúnta an Bhallstáit cleamhnachta, amhail an cleachtóir ginearálta nó an soláthraí cúraim sláinte phríomhúil lena bhfuil an t-othar cláraithe, más gá chun teidlíocht othair ar chúram sláinte a chinneadh, ar bhonn aonair. Mar sin féin, ní bheidh aon cheann de na coinníollacha, na critéir incháilitheachta ná na foirmiúlachtaí rialála agus riaracháin a fhorchuirtear de bhun na míre seo idirdhealaitheach ná ní bheidh siad ina mbac ar shaorghluaiseacht othar, seirbhísí nó earraí, ach amháin má tá údar oibiachtúil leo de bharr ceanglais phleanála atá nasctha leis an gcuspóir rochtain leordhóthanach bhuan ar raon cothromaithe cúraim ardcháilíochta a áirithiú ar chríoch an Bhallstáit lena mbaineann nó ar an mian costais a rialú agus aon diomailt acmhainní airgeadais, teicniúla agus daonna a sheachaint a mhéid is féidir.

8. Ní chuirfidh an Ballstát cleamhnachta aisíocaíocht chostais an chúraim sláinte trasteorann faoi réir réamhúdaraíthe, ach amháin sna cásanna a leagtar amach in Airteagal 8.

[...]

Dlí na Rómáine

- 10 Leagtar amach na ‘caighdeáin mhodheolaíochta le haghaidh cúram sláinte trasteorann’ (‘na caighdeáin mhodheolaíochta’) san Iarscríbhinn a ghabhann le Hotărârea Guvernului Uimh. 304/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice privind asistența medicală transfrontalieră (Cinneadh Rialtais Uimh. 304/2014, lena bhformheastar na caighdeáin mhodheolaíochta do chúram sláinte trasteorann) an 16 Aibreán 2014 (*Monitorul Oficial al României*, Cuid I, Uimh. 318 an 30 Aibreán 2014).

11 Foráiltear an méid seo a leanas in Airteagal 3(1) de na caighdeáin mhodheolaíochta:

‘Ar iarraidh i scríbhinn ón duine árachaithe, ó dhuine dá theaghlach (tuismitheoir, céile, mac/iníon) nó ó dhuine atá údaraithe aige, agus doiciméid tacaíochta ag gabháil leis, aisíocfaidh an ciste árachais breoiteachta cúram sláinte trasteorann arna sholáthar ar chríoch Ballstáit den [Aontas Eorpach] agus arna íoc aige, de réir na rátaí a leagtar síos in Airteagal 4, más rud é:

[...]

(b) comhlíontar na critéir incháilitheachta seo a leanas:

(i) soláthraíodh seirbhísí leighis ospidéil i mBallstát eile den [Aontas Eorpach] tar éis scrúdú leighis a rinne dochtúir a sholáthraíonn seirbhísí leighis faoin gcóras árachais sláinte sóisialta sa Rómáin, as ar eascair iarratas ar ligean isteach san ospidéal...’

12 Foráiltear an méid seo a leanas in Airteagal 4 de na caighdeáin mhodheolaíochta:

‘(1). Is mar seo a leanas a bheidh méid na haisíocaíochta do chúram sláinte trasteorann dá dtagraítear in Airteagal 3(1):

(a) le haghaidh seirbhísí leighis i speisialtacht othar seachtrach, táirgí íocshláinte le haghaidh cóireála d’othair sheachtracha agus le haghaidh feistí cóireála d’othair sheachtracha: na rátaí arna sloinneadh ag luach deiridh an phointe, arna bhunú le linn na ráithe roimh dháta íocaíochta na seirbhíse, na rátaí, céatadán na rátaí, na praghsanna tagartha, na méideanna cíosa, na méideanna a fhreagraíonn do chur i bhfeidhm an chéatadáin cúitimh i leith na bpraghsanna tagartha, na híocaíochta – uasmhéid na híocaíochta móide [cáin bhreisluacha (CBL)], dá bhforáiltear le rialacha na scéime árachais sláinte sóisialaí atá i bhfeidhm ar an dáta a íocann an duine árachaithe, ball dá theaghlach (tuismitheoir, céile, mac/iníon) nó duine údaraithe aige an tseirbhís.

I gcás táirgí íocshláinte a fhaigheann daoine atá árachaithe faoi chúram sláinte trasteorann agus nach n-áirítear i liosta na bpraghsanna tagartha in aghaidh an aonaid theiripigh de tháirgí íocshláinte – ainmneacha tráchtála, ach a bhfuil siad le haisíoc ina leith, de réir a n-ainm choitinn idirnáisiúnta, ón gCiste Aonair um Árachas Sláinte Náisiúnta, déanfar aisíocaíocht i gcomhréir leis na socruithe seo a leanas:

[...]

(iii) suas le méid na híocaíochta – uasmhéid na híocaíochta móide CBL – a chomhfhreagraíonn don táirge íocshláinte – ainm tráchtála a bhfuil an neart céanna agus foirm chógaisíochta chomhchosúil aige;

[...]

(2). I gcás ina mbeidh an íocaíocht as seirbhísí leighis, táirgí íocshláinte nó feistí leighis déanta i dtráthchodanna éagsúla, cinnfear an aisíocaíocht trí dháta na híocaíochta deireanaí a ghlacadh mar dháta na híocaíochta.

(3). Ní íocfar costais eile, amhail seirbhísí cóiríochta agus taistil arna dtabhú ag daoine árachaithe agus costais bhreise arna dtabhú ag daoine faoi mhíchumas mar gheall ar mhíchumas amháin nó níos mó agus cúram sláinte trasteorann á fháil acu.’

An díospóid sna príomhimeachtaí agus na ceisteanna a tarchuireadh le haghaidh réamhrialú

- 13 An 8 Márta 2018, diagnóisíodh AF, a bhfuil cónaí air sa Rómáin agus atá cleamhnaithe leis an gcóras náisiúnta árachais sláinte poiblí, i mbunaíocht phríobháideach leighis sa Bhallstát sin, agus adanacarcánóma próstatach aige.
- 14 I bhfianaise na dtairbhí do shláinte an othair agus don téarnamh ina dhiaidh sin, b'ionann an chóireáil mholta agus próstatach radacach, a d'fhéadfaí a dhéanamh, *inter alia*, le cúnamh ó róbat máinliachta. Cuireadh AF ar an eolas go raibh róbat den sórt sin ann san ospidéal poiblí in Cluj (an Rómáin), ach nach raibh sé ag feidhmiú go fóill ag an am, agus go bhféadfadh sé dul faoin idirghabháil chéanna ag an gclinic phríobháideach in Brașov (an Rómáin), ar chostas thart ar EUR 13000.
- 15 Sa chomhthéacs sin, chinn AF tairbhe a bhaint as an oibríocht sin le cúnamh ó róbat máinliachta, ar chostas coibhéiseach, i gclinic speisialaithe atá tiomnaithe go heisiach don riocht sin, atá lonnaithe sa Ghearmáin.
- 16 Ag tús mhí Aibreáin 2018, d'iarr AF ar an gCiste Árachais Sláinte foirm shonrach a eisiúint di, Foirm E 112, a bhí ag teastáil, faoi Rialachán Uimh. 1408/71, chun údarú a fháil chun taisteal chuig críoch Ballstáit eile chun cúram sláinte a fháil ansin. Tuairiscítear gur dhiúltaigh an ciste árachais sláinte an iarratas seo a chlárú.
- 17 I gcomhthráth leis an nós imeachta sin, tugadh an deis do AF oibriú sa Ghearmáin an 9 Bealtaine 2018, tar éis othar eile a tharraingt siar. Ós rud é, mura mbainfeadh sé leas as an tarraingt siar sin, go mbeadh air fanacht ocht seachtaine tar éis dó comhaontú an chiste árachais breoiteachta a fháil sula bhféadfadh sé iarratas a dhéanamh ar dháta idirghabhála eile, rinne AF íocaíocht, an 24 Aibreán 2018, chun dáta an 9 Bealtaine 2018 a fhorchoimeád.
- 18 Tar éis dó an íocaíocht sin a dhéanamh, rinne AF athnuachan ar a hiarraidh ar Fhoirm E 112 a eisiúint don Chiste Árachais Sláinte, a dhiúltaigh di ar an bhforas nár cuireadh isteach í trí úsáid a bhaint as an bhfoirm iarratais chaighdeánach agus nach raibh na doiciméid dá bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta ag gabháil léi.
- 19 Tar éis an idirbhirt, a tharla go hiarbhír an 9 Bealtaine 2018, chuir AF iarratas ar an gCiste Árachais Sláinte ar aisíocaíocht EUR 13069, suim a chomhfhreagraíonn do chostas an chúraim sláinte a fuair sé sa Ghearmáin. Dhiúltaigh an comhlacht sin an aisíocaíocht sin ar an bhforas, ar an gcéad dul síos, nár mhór foirm E 112 a eisiúint sula ndeachaigh an faighteoir chuig Ballstát eile chun cúram sláinte a fháil ansin agus, ar an dara dul síos, gur cheart do AF an nós imeachta a leagtar síos leis na rialacha modheolaíochta a leanúint chun aisíocaíocht a fháil.
- 20 Go háirithe, de réir an Chiste Árachais Sláinte, ní raibh AF i dteideal na haisíocaíochta sin, ós rud é nach raibh cóip den 'iarratas ar ligean isteach san ospidéal' arna tharraingt suas ag dochtúir a sholáthraíonn seirbhísí leighis faoin gcóras árachais sláinte sóisialta sa Rómáin, dá bhforáiltear go sainráite in Airteagal 3(1)(b)(i) de na rialacha modheolaíochta, curtha i gceangal lena iarratas.
- 21 Thug AF caingean os comhair Curtea de Apel Târgu Mureș (Cúirt Achomhairc Târgu Mureș, an Rómáin) ag iarraidh go ndéanfaí Cinneadh Uimh. 304/2014 ón Rialtas lena bhformheastar na caighdeáin mhodheolaíochta a bhaineann le cúram sláinte trasteorann a chur ar neamhní go páirteach, na litreacha diúltaithe éagsúla arna n-eisiúint ag an gCiste Árachais Sláinte a chur ar neamhní agus na costais uile a bhaineann leis an gcúram leighis a soláthraíodh di sa Ghearmáin a

aisíoc. D’áitigh sé, go háirithe, gurbh ionann forálacha dhlí na Rómáine maidir le coinníollacha aisíocaíochta seirbhísí leighis agus an modh chun aisíocaíocht ar chúram sláinte trasteorann a ríomh agus trasuí mícheart Threoir 2011/24. Dúirt AF freisin go raibh sé i dteideal aisíocaíocht a fháil ar chostas iomlán na cóireála a rinneadh sa Ghearmáin, nó ar a laghad suas le méid na dtáillí a d’aisíocfaí leis sa Rómáin ar bhonn an chórais náisiúnta árachais sláinte dá ndeonófaí údarú dó dul faoin máinliacht atá i gceist roimhe sin.

- 22 Le breithiúnas an 30 Nollaig 2019, dhiúltaigh Curtea de Apel Târgu Mureș (Cúirt Achomhairc Târgu Mureș) do chaingean AF toisc é a bheith gan bhunús.
- 23 Ina dhiaidh sin, rinne AF achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin os comhair an Înalta Curte de Casație și Justiție (an Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas, an Rómáin), arb í an chúirt a rinne an tarchur í.
- 24 Ar an gcéad dul síos, cuireann an chúirt sin amhras in iúl maidir le comhréireacht le dlí an Aontais d’fhorálacha dhlí na Rómáine lena gcuirtear aisíocaíocht seirbhísí leighis trasteorann faoi réir scrúdú leighis arna dhéanamh ag dochtúir laistigh de chóras sláinte poiblí an Bhallstáit cleamhnachta, d’eisiamh dochtúir a bhaineann le córas sláinte príobháideach an Stáit sin, agus d’eisiúint doiciméid ina dhiaidh sin, ag dochtúir den sórt sin, lena n-údaraítear an duine árachaithe sin a chur san ospidéal.
- 25 Ar an dara dul síos, fiafraíonn sí an bhfuil an riail náisiúnta lena gcuirtear teorainn shuntasach le méid aisíoc chostais na seirbhísí leighis trasteorann i ndáil leis na costais iarbhír a thabhaíonn an duine árachaithe sa Bhallstát inar soláthraíodh na seirbhísí leighis sin ag luí le dlí an Aontais. Faoin riail náisiúnta sin, ós rud é, de réir na ndoiciméad os comhair na Cúirte, go raibh costas EUR 13069 ar AF, ní fhéadfaí é a aisíoc ach idir 1367 agus 4618 lei Rómánach (thart ar EUR 280 go EUR 925).
- 26 Sna himthosca sin, chinn an Înalta Curte de Casație și Justiție (an Ard-Chúirt um Achomharc agus um Cheartas) bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú:

‘(1) An gcaithfear Airteagal 49 CFAE agus Airteagal 56 CFAE agus Airteagal 7(7) de [Threoir 2011/24] a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht lena gcuirtear aisíocaíocht na gcostas arna dtabhú ag an duine árachaithe go héigeantach sa Bhallstát cónaithe faoi réir scrúdú leighis ag gairmí leighis a sholáthraíonn seirbhísí leighis faoi chóras árachais breoiteachta an Stáit sin agus eisiúint iarratais ar ligean isteach san ospidéal ag an ngairmí sin ina dhiaidh sin, gan cead a bheith aige deimhnithe leighis coibhéiseacha arna n-eisiúint ag institiúidí leighis an chórais cúraim sláinte phríobháidigh a chur isteach, fiú i gcás ina ndearnadh an t-ospidéalú agus an chóireáil leighis i mBallstát seachas Ballstát cónaithe an duine árachaithe?

(2) An gcaithfear Airteagal 49 agus Airteagal 56 CFAE, Airteagal 22(1)(c) de [Rialachán Uimh. 1408/71], prionsabail na saorghluaiseachta othar agus seirbhísí agus prionsabail na héifeachtachta agus na comhréireachta a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht náisiúnta lena socraítear, i gcás nach bhfaightear údarú roimh ré, méid na sochar a d’fhéadfaí a íoc ar leibhéal na gcostas a d’íocfadh an Ballstát cónaithe dá gcuirfí an cúram sláinte ar fáil ar a chríoch, trí úsáid a bhaint as foirmle ríofa lena gcuirtear teorainn shuntasach le méid an chúitimh sin i ndáil leis na costais iarbhír a íocann an duine árachaithe sa Bhallstát a sholáthair an cúram sláinte sin?’

Nós imeachta os comhair na Cúirte Breithiúnais

- 27 Mar fhreagra ar iarraidh ar fhaisnéis ón gCúirt, shonraigh an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an idirghabháil leighis a rinne an t-iarratasóir sna príomhimeachtaí, mar a cheanglaítear le hAirteagal 7(1) de Threoir 2011/24, i measc na seirbhísí arna soláthar ag údarás inniúil na Rómáine a mhéid, cé gur fíor nach sonraítear an modh leighis ná an teicníc chóireála mar sin féin sa reachtaíocht náisiúnta, go dtagann an tairbhe sin, mar sin féin, faoi liosta grúpaí diagnóiseacha arna dtarraingt suas le foraithe. Ina dhiaidh sin, luaigh an chúirt sin go dtagann an chóireáil leighis atá i gceist sna príomhimeachtaí faoi raon feidhme na seirbhísí atá faoi réir ‘eisiúint [roimhe] foirm E 112’. Ar deireadh, luaigh sé go bhfuil an coinníoll a bhaineann leis an measúnú roimh ré arna dhéanamh ag gairmí a bhaineann go heisiach leis an gcóras sláinte poiblí infheidhme maidir le cúram sláinte náisiúnta a sholáthar agus maidir le cúram sláinte trasteorann a sholáthar.

Na ceisteanna le haghaidh réamhrialú

An chéad cheist

- 28 Mar réamhphointe, ba cheart a thabhairt faoi deara, ar an gcéad dul síos, de réir na faisnéise a chuir an chúirt a rinne an tarchur ar fáil, gurb ionann an ‘iarratas ar chead isteach san ospidéal’, is ábhar don chéad cheist, agus doiciméad lena mbeartaítear a dheimhniú go ndearna dochtúir a chumhdaítear le córas árachais sláinte poiblí na Rómáine scrúdú leighis ar an duine árachaithe, lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal. Dá bhrí sin, beidh an léiriú arna sholáthar ag an gCúirt bunaithe ar an mbonn fíorasach sin, ar faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé, áfach, a chruinneas a fhíorú.
- 29 Ar an dara dul síos, ba cheart a thabhairt faoi deara nach bhfuil aon rud sa chomhad a chuirtear faoi bhráid na Cúirte lena léiriú go bhfuil nasc idir an staid atá i gceist sna príomhimeachtaí agus feidhmiú na saoirse bunaíochta, mar a chumhdaítear in Airteagal 49 CFAE. Dá bhrí sin, ní gá an fhoráil sin a léiriú sa chás seo.
- 30 Sna himthosca sin, ní mór a thuiscint, lena céad cheist, go n-iarrann an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear aisíocaíocht chostais an chúraim sláinte trasteorann arna thabhtú ag an duine árachaithe sa Bhallstát cleamhnachta faoi réir scrúdú leighis ag dochtúir atá cumhdaithe ag córas árachais sláinte poiblí an Stáit sin, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.
- 31 I ndáil leis sin, ba cheart a mheabharrú, de réir cásdlí socair, agus foráil de dhlí an Aontais á léiriú, gur gá breithniú a dhéanamh ní hamháin ar a foclaíocht ach freisin ar an gcomhthéacs ina bhfuil sí agus ar na cuspóirí a shaothraítear leis na rialacha a bhfuil sí mar chuid díobh (breithiúnais an 17 Samhain 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, mír 12, agus an 30 Aibreán 2025, Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main (Airgead tirima onnmhairiú chuig an Rúis), C-246/24, EU:C:2025:295, mír 18 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 32 Ar an gcéad dul síos, maidir le foclaíocht Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24, is léir ón bhforáil sin go bhféadfaidh Ballstát cleamhnachta, faoi réir na dteorainneacha a leagtar amach san fhoráil sin, na coinníollacha céanna, na critéir incháilitheachta agus na foirmiúlachtaí rialála agus riaracháin céanna a fhorchur ar dhuine árachaithe atá ag lorg aisíocaíochta ar chostais cúraim sláinte

trasteorann agus a fhorchuirtear dá gcuirfí an cúram sláinte sin ar fáil ar a chríoch. Sonraítear san fhoráil sin go bhféadfar a áireamh leis sin measúnú arna dhéanamh ag gairmí sláinte nó riarthóir sláinte a sholáthraíonn seirbhísí don chóras slándála sóisialta éigeantach nó do chóras sláinte náisiúnta an Bhallstáit cleamhnachta, amhail an cleachtóir ginearálta nó an soláthraí cúraim sláinte príomhúil lena bhfuil an t-othar cláraithe, más gá sin chun teidlíocht othair ar chúram sláinte a chinneadh, ar bhonn aonair.

- 33 Dá bhrí sin, leanann sé ó fhoclaíocht na forála sin go bhféadfaidh Ballstát, i bprionsabal, a cheangal go mbeidh an duine árachaithe sa Bhallstát cleamhnachta faoi réir scrúdú leighis ag dochtúir atá mar chuid de ‘chóras éigeantach slándála sóisialta’ nó ‘córas sláinte náisiúnta an Stáit sin’.
- 34 Ní mór a chinneadh, áfach, an dtugtar le tuiscint leis an bhfoclaíocht sin go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais a cheadú do na Ballstáit aisíocaíocht a dhéanamh leis an duine árachaithe, ina Bhallstát cleamhnachta, ar chostais cúraim sláinte trasteorann ar nocht sé nó sí do scrúdú leighis arna dhéanamh go heisiach ag dochtúir a chumhdaítear le córas slándála sóisialta éigeantach poiblí nó le córas sláinte náisiúnta an Bhallstáit sin, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.
- 35 I ndáil leis sin, ar an dara dul síos, ba cheart a thabhairt faoi deara, maidir le hAirteagal 7(7) de Threoir 2011/24, go bhforáiltear le hAirteagal 1(4) den Treoir sin, *inter alia*, nach gceanglaítear le haon fhoráil den Treoir sin ar Bhallstát costais cúraim sláinte arna soláthar ag soláthraithe cúraim sláinte atá bunaithe ar a chríoch féin a aisíoc mura bhfuil na soláthraithe sin mar chuid de chóras slándála sóisialta nó sláinte poiblí an Bhallstáit sin.
- 36 Mar sin féin, ós rud é go bhforáiltear in Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24 go bhféadfaidh an Ballstát cleamnaithe na coinníollacha, na critéir incháilitheachta agus na foirmiúlachtaí rialála agus riaracháin céanna a fhorchur ar dhuine atá ag lorg aisíocaíocht ar chostais cúram sláinte trasteorann agus a fhorchuirfeadh sé dá mba rud é go soláthraíodh an cúram sláinte sin ar a chríoch, leanann sé sin, i gcás ina roghnaíonn Ballstát costais chúram sláinte arna soláthar ag soláthraithe cúram sláinte atá bunaithe ar a chríoch féin a aisíoc ach amháin má tá na soláthraithe sin mar chuid den chóras slándála sóisialta nó den chóras cúram sláinte poiblí sa Bhallstát sin, gur féidir an coinníoll céanna, i bprionsabal, a fhorchur faoi Airteagal 7(7).
- 37 Mar a thug an tAbhcóide Ginearálta faoi deara, go bunúsach, i míreanna 56 agus 57 dá Thuairim, ní dhéantar comhchuibhiú le Treoir 2011/24 ar chórais árachais sláinte nó sláinte na mBallstát agus ní cheanglaítear léi eagrú áirithe den chóras sláinte náisiúnta.
- 38 Dá bhrí sin, is léir ó léiriú litriúil agus comhthéacsúil ar Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24 nach gcuirtear cosc leis an bhforáil sin, faoi réir na dteorainneacha a leagtar amach inti go sainráite agus ar gá iad a scrúdú ina dhiaidh sin, go n-éilíonn Ballstát cleamhnachta, chun críocha costais cúraim sláinte trasteorann a aisíoc, go gcuirfí faoi réir scrúdú leighis an duine árachaithe ag dochtúir laistigh de chóras sláinte nó árachais sláinte poiblí an Bhallstáit sin, a d’fhág gur eisigh an dochtúir sin doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.
- 39 Tacaítear leis an léiriú sin, ar an tríú dul síos, leis an gcuspóir a shaothraítear le Treoir 2011/24.
- 40 Ba cheart a mheabhrú go bhféachtar le Treoir 2011/24, mar is léir ó Airteagal 1(1) di, rochtain ar chúram sláinte trasteorann atá sábháilte agus ar ardchaighdeán a éascú agus go spreagtar léi comhar maidir le cúram sláinte idir na Ballstáit, agus lánurraim á tabhairt d’inniúlachtaí náisiúnta chun cúram sláinte a eagrú agus a sholáthar.

- 41 I ndáil leis sin, luaitear in aithris 5 den Treoir sin nach mór cinntí a dhéanamh ar an leibhéal náisiúnta maidir leis na sásraí a úsáidtear chun cúram sláinte trasteorann a mhaoiniú agus a sholáthar.
- 42 Dá bhrí sin, tá lánrogha leathan ag na Ballstáit maidir leis na rialacha agus na coinníollacha mionsonraithe a chinneadh chun cúram sláinte trasteorann a íoc, agus mar thoradh air sin féadfaidh siad foráil a dhéanamh maidir leis na sochair sin a chur faoi réir coinníollacha áirithe, amhail scrúdú leighis ar an duine árachaithe sa Bhallstát cleamhnachta ag dochtúir nach bhfuil ach mar chuid de chóras sláinte poiblí nó árachais sláinte an Bhallstáit sin, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.
- 43 Mar sin féin, mar a luaitear i mír 38 den bhreithiúnas seo, is gá fós a fháil amach an gcomhlíonann an coinníoll náisiúnta sin na teorainneacha a leagtar amach in Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24. I ndáil leis sin, ba cheart a mheabhrú go luaitear san fhoráil sin, ina habairt deiridh, nach bhféadfaidh na coinníollacha, na critéir incháilitheachta ná na foirmiúlachtaí rialála agus riaracháin a fhorchuirtear faoin mír sin a bheith idirdhealaitheach ná ina mbacainn, *inter alia*, ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar a ráthaítear le hAirteagal 56 CFAE, ach amháin má tá údar oibiachtúil leis an mbac sin trí cheanglais phleanála a bhaineann leis an gcuspóir rochtain leordhóthanach bhuan ar raon cothromaithe cúraim ardcháilíochta a áirithiú ar chríoch an Bhallstáit lena mbaineann nó an mian costais a rialú agus cur amú acmhainní airgeadais, teicniúla agus daonna a sheachaint a mhéid is féidir.
- 44 Sa chás seo, ar an gcéad dul síos, maidir leaon idirdhealú nó bac atá contrártha d'Airteagal 56 CFAE, is léir ó fhreagra na cúirte a rinne an tarchur ar an iarraidh ar fhaisnéis a chuir an Chúirt faoina bráid go bhfuil an coinníoll a fhorchuirtear le hAirteagal 3(1)(b)(i) de na rialacha modheolaíochta, ar dá réir atá aisíocaíocht ar chúram sláinte ospidéil trasteorann faoi réir scrúdú leighis arna dhéanamh ag dochtúir faoi chóras árachais sláinte poiblí na Rómáine, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear ospidéalú an duine sin, leagtha síos freisin, ar bhealach comhchosúil, maidir le cúram sláinte a chuirtear ar fáil ar chríoch na Rómáine. Ós rud é go bhfuil feidhm chomhionann ag an gcoinníoll sin maidir le cúram sláinte trasteorann agus náisiúnta, níl sé idirdhealaitheach.
- 45 Chinn an Chúirt arís agus arís eile, áfach, go gcuirtear cosc le hAirteagal 56 CFAE ar aon reachtaíocht náisiúnta a chur i bhfeidhm a bhfuil sé d'éifeacht aici soláthar seirbhísí idir na Ballstáit a dhéanamh níos deacra ná seirbhísí a sholáthar laistigh de Bhallstát amháin agus gurb ionann bearta náisiúnta lena gcuirtear toirmeasc, bac nó laghdú ar fheidhmiú na saoirse sin agus srianta ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar (féach, chuige sin, breithiúnas an 26 Meán Fómhair 2024, Nord Vest Pro Sani Pro, C-387/22, EU:C:2024:786, míreanna 39 agus 40 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 46 Go háirithe, is bac í an reachtaíocht náisiúnta ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar i gcás, cé nach gcuireann sí cosc díreach ar dhaoine atá cleamnaithe leis an scéim árachais sláinte poiblí iarratas a dhéanamh ar sholáthraí seirbhísí leighis atá bunaithe i mBallstát eile, go bhfuil éifeacht dhíspreagthach aici ar dhul i muinín seirbhísí sláinte trasteorann (féach, chuige sin, breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, Casa Națională de Asigurări de Sănătate et Casa de Asigurări de Sănătate Constanța, C-538/19, EU:C:2021:809, mír 48 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 47 Trína cheangal ar an duine a chumhdaítear le scéim slándála sóisialta na Rómáine, d'fhoill costais cúraim sláinte a chuirtear ar fáil i mBallstát eile a aisíoc, a bheith faoi réir scrúdú leighis ó dhochtúir atá cumhdaithe ag córas poiblí árachais sláinte na Rómáine agus doiciméad a fháil ón

dochtúir sin, ag deireadh an scrúdaithe sin, lena n-údaraítear é a chur san ospidéal, cé, i gcomhthéacs cúraim ospidéil trasteorann, go ndéanfar scrúdú den sórt sin i bhformhór na gcásanna agus go ndéanfaidh gairmí sláinte atá ag cleachtadh sa Bhallstát ina gcuirfear an cúram sláinte ar fáil doiciméad den sórt sin a tharraingt suas de ghnáth, forchuirtear le reachtaíocht na Rómáine coinníoll a d'fhéadfadh éifeacht dhíspreagthach a bheith aige ar úsáid seirbhísí sláinte trasteorann.

- 48 Dá bhrí sin, tá an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí ina bac ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar a ráthaítear le hAirteagal 56 CFAE.
- 49 Dá bhrí sin, is gá, ar an dara dul síos, mar is léir ó mhír 43 den bhreithiúnas seo, a fháil amach an féidir údar oibiachtúil a thabhairt leis an mbac sin de bharr na gceanglas pleanála, mar a leagtar amach in Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24 iad, a bhaineann leis an gcuspóir rochtain leordhóthanach bhuan ar raon cothrom cúraim ar ardchaighdeán a áirithiú ar chríoch an Bhallstáit lena mbaineann nó leis an mian costais a rialú agus cur amú acmhainní airgeadais, teicniúla agus daonna a sheachaint a mhéid is féidir.
- 50 I ndáil leis sin, ba cheart a thabhairt faoi deara freisin go leanann sé as cásdlí socair, fiú má tá údar leis an mbac sin i bhfianaise riachtanas den sórt sin, nach féidir glacadh léi ach amháin ar choinníoll go bhfuil sé iomchuí chun an riachtanas a bhfuiltear ag brath air a chomhlíonadh agus nach dtéann sé thar a bhfuil riachtanach chun í a bhaint amach (féach, chuige sin, breithiúnas an 21 Meitheamh 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, mír 48 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 51 Sa chás seo, is léir ón ordú tarchuir gurb é an cuspóir atá á shaothrú le reachtaíocht na Rómáine cothromaíocht airgeadais an chórais slándála sóisialta náisiúnta a áirithiú, agus gur bhraith an ciste árachais breoiteachta freisin, os comhair na cúirte a rinne an tarchur, ar an ngá atá le costais a rialú agus cur amú acmhainní airgeadais a sheachaint.
- 52 I ndáil leis sin, ní mór a mheabhrrú, faoi Airteagal 7(4) de Threoir 2011/24, go bhféadfadh an scéim um aisíocaíocht ar chúram sláinte trasteorann dá bhforáiltear san Airteagal sin a bheith faoi réir teorainn dhúbailte. Ar thaobh amháin, ríomhtar an aisíocaíocht sin ar bhonn na dtaraifí cúraim sláinte is infheidhme sa Bhallstát cleamhnachta. Ar an dara dul síos, má tá leibhéal chostais an chúraim sláinte a sholáthraítear sa Bhallstát óstach níos ísle ná costais an chúraim sláinte a sholáthraítear sa Bhallstát cleamhnachta, ní mó an aisíocaíocht sin ná costais iarbhír an chúraim sláinte a fuarthas. Dá bhrí sin, ní dócha go mbeidh córas sláinte an Bhallstáit cleamhnachta faoi réir riosca go mbeadh costais bhreise ann a bhaineann le cúram trasteorann a ghlacadh de bhun Threoir 2011/24, mar a dhearbhaítear le haithris 29 den Treoir sin, ina luaitear go sainráite nach féidir tionchar suntasach a bheith ag toimhde costas den sórt sin ar mhaoiniú na gcóras cúraim sláinte náisiúnta (féach, chuige sin, breithiúnas an 29 Deireadh Fómhair 2020, Veselības ministrija, C-243/19, EU:C:2020:872, míreanna 73 go 76).
- 53 Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcuspóir ginearálta maidir le cothromaíocht airgeadais an chórais slándála sóisialta a chaomhnú, in aon chás, údar a thabhairt, faoi Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24, leis an gcoinníoll maidir le ceangal a chur ar an duine árachaithe dul faoi scrúdú leighis ag dochtúir atá cumhdaithe ag córas sláinte nó árachais sláinte poiblí an Bhallstáit cleamhnachta, as ar eascair eisiúint doiciméid ag an dochtúir sin lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.

- 54 Thairis sin, cé nach féidir a chur as an áireamh go bhfágann an coinníoll sin gur féidir a áirithiú go mbeidh na costais faoi smacht agus go seachnófar, a mhéid is féidir, aon chur amú acmhainní airgeadais a d'eascródh, go háirithe, as ospidéalú neamhriachtanach a d'fhorordódh dochtúirí nach gcuirtear iallach orthu, lasmuigh de chóras sláinte nó árachais sláinte poiblí an Bhallstáit cleamhnachta, caiteachas poiblí a rialú, ní mór a mheas, in aon chás, nach ndealraíonn sé go gcomhlíonann coinníoll den sórt sin prionsabal na comhréireachta dá dtagraítear i mír 50 den bhreithiúnas seo. Go deimhin, mar a léirigh an Coimisiún Eorpach ina bharúlacha scríofa, d'fhéadfadh reachtas na Rómáine bearta nach raibh chomh sriantach sin a bhreithniú, amhail nós imeachta a bhunú chun deimhnithe nó tuarascálacha leighis coibhéiseacha a ghlacadh, in éineacht le seiceáil ar chruinneas dealraitheach an diagnóis agus oiriúnacht na cóireála atá beartaithe.
- 55 Dá bhrí sin, leis an reachtaíocht náisiúnta atá i gceist sna príomhimeachtaí, a mhéid a fhorchuirtear leis ar an duine árachaithe, chun críocha aisíocaíocht chostais an chúraim trasteorann, scrúdú leighis arna dhéanamh ag dochtúir laistigh de chóras árachais sláinte poiblí an Bhallstáit cleamhnachta, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal, cuireann sí bac ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar nach féidir údar a thabhairt léi faoi Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE.
- 56 I bhfianaise na mbreithnithe sin go léir, is é an freagra ar an gcéad cheist ná nach mór Airteagal 7(7) de Threoir 2011/24, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear aisíocaíocht na gcostas cúraim sláinte trasteorann arna dtabhú ag an duine árachaithe sa Bhallstát cleamhnachta faoi réir scrúdú leighis arna dhéanamh ag dochtúir laistigh de chóras árachais sláinte phoiblí an Stáit sin, as ar eascair doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.

An dara ceist

- 57 Ar an gcéad dul síos, ba cheart a mheabhrú, de réir cásdlí socair, i gcomhthéacs an chomhair idir an Chúirt agus na cúirteanna náisiúnta dá bhforáiltear in Airteagal 267 CFAE, gur faoin gcúirt náisiúnta amháin ar tugadh an díospóid os a comhair, agus nach mór freagracht a ghlacadh as an gcinneadh breithiúnach ina dhiaidh sin, atá sé a chinneadh, i bhfianaise imthosca sonracha an cháis, an gá atá le réamhrialú chun go mbeidh sí in ann breithiúnas a thabhairt agus ábharthacht na gceisteanna a chuireann sí faoi bhráid na Cúirte araon. Dá bhrí sin, i gcás ina mbaineann na ceisteanna a chuirtear le léiriú dhlí an Aontais, tá sé de cheangal ar an gCúirt, i bprionsabal, rialú a thabhairt (breithiúnais an 29 Samhain 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, mír 25, agus an 20 Márta 2025, Arce, C-365/23, EU:C:2025:192, mír 38 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 58 Dá bhrí sin, tá toimhde ábharthachta ag ceisteanna a bhaineann le dlí an Aontais. Ní fhéadfaidh an Chúirt diúltú rialú a thabhairt ar cheist arna tarchur chun réamhrialú ag cúirt náisiúnta ach amháin má dhealraíonn sé go follasach nach bhfuil baint ar bith ag an léiriú atá á lorg ar dhlí an Aontais le fíricí iarbhír nó le cuspóir na díospóide sna príomhimeachtaí, más fadhb de chineál hipitéiseach í, nó mura bhfuil an fhaisnéis fhíorasach agus dhlíthiúil is gá ag an gCúirt chun freagra úsáideach a thabhairt ar na ceisteanna a cuireadh uirthi (breithiúnas an 20 Márta 2025, Arce, C-365/23, EU:C:2025:192, mír 38 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 59 Sa chás seo, baineann an dara ceist, *inter alia*, le léiriú Rialachán Uimh. 1408/71, a aisghaireadh agus ar cuireadh Rialachán Uimh. 883/2004 ina ionad, cé gur bhain an chéad cheist le léiriú Threoir 2011/24.

- 60 Maidir leis an ngaol díreach idir Treoir 2011/24, ar thaobh amháin, agus Rialachán Uimh. 883/2004, ar an taobh eile, ba cheart a thabhairt faoi deara go luaitear in aithris 30 den Treoir sin, ar mhaithe le comhsheasmhacht, go bhfuil feidhm ag an Treoir sin nó ag rialacháin an Aontais maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta, lena n-áirítear Rialachán Uimh. 883/2004. Ina theannta sin, luaitear in aithris 31 de Threoir 2011/24, i ndáil leis sin, i gcás ina bhfuil an t-othar i dteideal cúram sláinte trasteorann faoin Treoir sin agus faoi Rialachán Uimh. 883/2004 araon, agus go bhfuil cur i bhfeidhm an Rialacháin sin níos buntáistí don othar, gur cheart don Bhallstát cleamhnachta a aird a tharraingt ar an bpointe sin.
- 61 Dá bhrí sin, braitheann an cheist an bhfuil Rialachán Uimh. 883/2004 nó Treoir 2011/24 infheidhme maidir le staid fhíorasach ar rogha an duine árachaithe agus ar dhualgas an Bhallstáit cleamhnachta comhairle a chur ar an othar maidir leis an rogha sin. Maidir le measúnú de chineál fíorasach, ní faoin gCúirt atá sé rialú a thabhairt ar infheidhmeacht ceann amháin nó ceann eile de na gníomhartha sin de chuid an Aontais maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí.
- 62 Dá bhrí sin, i bhfianaise na toimhde ábharthachta atá ag an dara ceist, mar a leanann as an gcásdlí dá dtagraítear i mír 58 den bhreithiúnas seo, is faoin gCúirt atá sé scrúdú a dhéanamh ar an gceist sin i bhfianaise Rialachán Uimh. 883/2004 chun freagra úsáideach a thabhairt don chúirt a rinne an tarchur, agus é á chur in iúl, mar sin féin, gur faoin gCúirt sin a bheidh sé a fháil amach, i bhfianaise na soiléirithe dá bhforáiltear i míreanna 60 agus 61 den bhreithiúnas seo, an bhfuil an Rialachán sin infheidhme maidir le staid an iarratasóra sna príomhimeachtaí, ós rud é nach féidir cur i bhfeidhm an Rialacháin sin, ar mhaithe leis an sochar cúraim sláinte céanna, a chomhcheangal le Treoir 2011/24.
- 63 Ar an dara dul síos, ba cheart a mheabhrú, de réir cásdlí socair, sa nós imeachta a leagtar síos le hAirteagal 267 CFAE lena bhforáiltear do chomhar idir na cúirteanna náisiúnta agus an Chúirt Bhreithiúnais, gur faoin gCúirt Bhreithiúnais atá sé freagra a thabhairt don chúirt náisiúnta a bheidh úsáideach di agus lena gcuirfear ar a cumas an cás atá os a comhair a chinneadh. Chuige sin, ba cheart don Chúirt, i gcás inar gá, an cheist a tharchuirtear chuici a athfhoirmliú. Ina theannta sin, féadfaidh an Chúirt a mheas gur gá forálacha de dhlí an Aontais nár thagair an chúirt náisiúnta dóibh i bhfoclaíocht a ceiste a chur san áireamh (breithiúnais an 17 Iúil 1997, Krüger, C-334/95, EU:C:1997:378, míreanna 22 agus 23, agus an 15 Iúil 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, mír 31 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 64 Sa chás seo, ba cheart a thabhairt faoi deara, ar an gcéad dul síos, nach Rialachán Uimh. 1408/71 é, ach Rialachán Uimh. 883/2004 atá infheidhme *rationae temporis* maidir leis an díospóid sna príomhimeachtaí. Ar an dara dul síos, mar a cuireadh in iúl i mír 29 den bhreithiúnas seo, níl aon fhianaise san iarraidh ar réamhrialú ónar féidir a chinneadh go dtagann an staid atá i gceist sna príomhimeachtaí faoi raon feidhme Airteagal 49 CFAE.
- 65 Sna himthosca sin, is iomchuí an dara ceist a athfhoirmliú agus a mheas, leis an gceist sin, go bhfiafraíonn an chúirt sin, go bunúsach, an gá Airteagal 20(1) agus (2) de Rialachán Uimh. 883/2004, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear, i gcás nach bhfuil an réamhúdarú faighte ag an duine árachaithe chun cúram sláinte trasteorann áirithe a sholáthar, go bhfuil méid a n-aisíocaíochta ón mBallstát cleamhnachta teoranta don mhéid dá bhforáiltear i scéim árachais breoiteachta an Stáit sin, trí mhodh ríofa a chur i bhfeidhm chun na críche sin lena gcuirtear teorainn shuntasach le méid na haisíocaíochta sin i ndáil leis na costais iarbhir a d'íoc an duine árachaithe sa Bhallstát inar soláthraíodh cúram sláinte dó nó di.

- 66 I ndáil leis sin, ba cheart a mheabhrú, faoi Airteagal 20(1) de Rialachán Uimh. 883/2004, mura bhforáiltear a mhalairt leis an Rialachán sin, nach mór do dhuine árachaithe atá ag taisteal chuig Ballstát seachas an Ballstát ina bhfuil cónaí air chun sochair chomhchineáil a fháil le linn a fhanachta iarratas ar údarú a chur faoi bhráid na hinstitiúide inniúla.
- 67 I gcomhréir leis an dara habairt d'Airteagal 20(2) den Rialachán sin, ní mór don institiúid inniúil an t-údarú sin a eisiúint i gcás ina gcomhlíontar an dá choinníoll a leagtar amach ann (breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, Casa Națională de Asigurări de Sănătate et Casa de Asigurări de Sănătate Constanța, C-538/19, EU:C:2021:809, mír 30 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 68 Faoin gcéad abairt den fhoráil sin, gheobhaidh duine árachaithe a fuair an t-údarú sin na sochair chomhchineáil a sholáthair institiúid na háite fanachta, thar ceann na hinstitiúide inniúla, i gcomhréir le forálacha na reachtaíochta a riarann sí, amhail is dá mbeadh sé árachaithe faoin reachtaíocht sin.
- 69 É sin ráite, ós rud é nach gcuireann infheidhmeacht Airteagal 20 de Rialachán Uimh. 883/2004 maidir le cás ar leith cosc ar an staid sin teacht faoi raon feidhme na bhforálacha a bhaineann leis an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar agus, sa chás seo, ní mór Airteagal 56 CFAE a léiriú i bhfianaise na forála sin de Chonradh FAE agus chásdlí na Cúirte a bhaineann leis sin (breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, Casa Națională de Asigurări de Sănătate et Casa de Asigurări de Sănătate Constanța, C-538/19, EU:C:2021:809, mír 32 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 70 Tá dhá chás sainaitheanta ag an gCúirt ina bhfuil an duine árachaithe, fiú in éagmais údarú a eisíodh roimh thús sholáthar na cóireála beartaithe i mBallstát an fhanachta, i dteideal aisíocaíocht dhíreach a fháil ón institiúid inniúil ar mhéid atá comhionann leis an méid a d'iompródh an institiúid sin de ghnáth dá mba rud é go raibh an t-údarú sin ag an duine árachaithe.
- 71 Sa chéad chás, tá an duine árachaithe i dteideal na haisíocaíochta sin más rud é, tar éis iarratas ar údarú a bheith déanta ag an institiúid inniúil, go mbunaítear cineál gan bhunús diúltú den sórt sin ina dhiaidh sin ag an institiúid inniúil féin nó le cinneadh breithiúnach (breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, Casa Națională de Asigurări de Sănătate et Casa de Asigurări de Sănătate Constanța, C-538/19, EU:C:2021:809, mír 38 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 72 Sa dara cás, tá an duine árachaithe i dteideal na haisíocaíochta sin más rud é, ar chúiseanna a bhaineann le staid a shláinte nó leis an ngá atá le cóireáil éigeandála a fháil in ospidéal, gur cuireadh cosc air nó uirthi iarratas a dhéanamh ar an údarú sin nó nach raibh sé nó sí in ann fanacht le cinneadh na hinstitiúide inniúla maidir leis an iarratas ar údarú a cuireadh isteach. Chinn an Chúirt ina leith sin go mbaintear costas na cóireála sin den duine árachaithe le reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar i ngach cás íoc an chúraim ospidéil a sholáthraítear i mBallstát eile gan údarú a fháil roimh ré, fiú má chomhlíontar na coinníollacha le haghaidh na haisíocaíochta sin freisin. Dá bhrí sin, is ionann reachtaíocht den sórt sin, nach féidir údar a thabhairt léi le ceanglais ar mhaithe le leas an phobail agus, in aon chás, nach gcomhlíonann ceanglas na comhréireachta, agus srian gan údar ar an tsaoirse chun seirbhísí a sholáthar (breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2021, Casa Națională de Asigurări de Sănătate et Casa de Asigurări de Sănătate Constanța, C-538/19, EU:C:2021:809, mír 39 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 73 Os a choinne sin, ní fhéadfaidh daoine árachaithe a théann chuig Ballstát seachas an Ballstát cleamhnachta chun cóireáil ospidéil a fháil ansin gan réamhúdarú riachtanach a lorg agus a fháil nó i gcás ina bhfuil údar maith leis an diúltú réamhúdarú a eisiúint, ar bhonn Airteagal 56 CFAE,

aisíocaíocht na cóireála sin a éileamh, ar bhonn Airteagal 56 CFAE, ach amháin laistigh de theorainn an chumhdaigh a ráthaítear le scéim árachais breoiteachta an Bhallstát cleamhnachta (féach, chuige sin, breithiúnais an 5 Deireadh Fómhair 2010, Elchinov, C-173/09, EU:C:2010:581, mír 80 agus an cásdlí a luaitear, agus an 23 Meán Fómhair 2020, Vas Megyei Kormányhivatal (Cúram sláinte trasteorann), C-777/18, EU:C:2020:745, mír 63).

- 74 Shonraigh an Chúirt freisin, i ndáil leis sin, nach bhfuil aon rud ann chun cosc a chur ar Bhallstát méideanna na haisíocaíochta a shocrú a fhéadfaidh othair a fuair cóireáil i mBallstát eile a éileamh, ar choinníoll go bhfuil na méideanna sin bunaithe ar chritéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha agus thrédhearcacha (breithiúnas an 23 Meán Fómhair 2020, Vas Megyei Kormányhivatal (Cúram sláinte trasteorann), C-777/18, EU:C:2020:745, mír 64 agus an cásdlí dá dtagraítear).
- 75 Leanann sé ón méid sin roimhe seo, i gcás ina bhfuair an t-árachái cúram sláinte trasteorann gan réamhúdarú a éilítear chun na críche sin a lorg agus a fháil nó i gcás ina raibh údar maith leis an diúltú an t-údarú sin a eisiúint, níl sé nó sí i dteideal aisíocaíocht a fháil ar an gcóireáil sin ach amháin laistigh de theorainn an chumhdaigh a ráthaítear leis an scéim árachais breoiteachta lena bhfuil sé cleamhnaithe agus féadfaidh an Ballstát sin méid aisíoc na gcostas sin a shocrú ar leibhéal níos ísle ná na costais iarbhír a íocann an duine sin, ar choinníoll go bhfuil an sásra chun an méid sin a ríomh bunaithe ar chritéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha agus thrédhearcacha. Sa chás seo, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a fháil amach an gcomhlíonann an modh ríofa arna bhunú leis na caighdeáin mhodheolaíocha na ceanglais sin. Mar sin féin, más rud é, ar chúiseanna a bhaineann lena staid sláinte nó leis an ngá atá le cóireáil éigeandála a fháil in ospidéal, gur cuireadh cosc ar an duine sin réamhúdarú den sórt sin a lorg nó nach bhféadfadh sé fanacht ar chinneadh na hinstitiúide inniúla maidir leis an iarratas ar údarú a cuireadh isteach, tá sé nó sí i dteideal aisíocaíocht, ón institiúid inniúil, de mhéid atá coibhéiseach leis an méid a bheadh ar an institiúid sin de ghnáth dá mbeadh an t-údarú sin aige.
- 76 I bhfianaise na mbreithnithe sin roimhe seo, is é an freagra ar an dara ceist ná gur cheart Airteagal 20(1) agus (2) de Rialachán Uimh. 883/2004, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 den CFAE, a léirmhíniú mar ní chuireann sé bac ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhfuil, i gcás ina ndiúltaítear do dhuine árachaithe, ar fhorais réasúnacha, an réamhúdarú is gá chun cúram sláinte trasteorann áirithe a fháil, teoranta don mhéid aisíocaíochta ón mBallstát cleamhnaithe don mhéid dá bhforáiltear i scéim árachais sláinte an Stáit sin, agus modh ríofa á chur i bhfeidhm chuige sin a chuireann teorainn shuntasach le méid na haisíocaíochta sin i gcomparáid leis na costais iarbhír a thabhaigh an duine sin sa Bhallstát inar soláthraíodh an cúram sláinte, ar choinníoll go bhfuil an modh ríofa sin bunaithe ar chritéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha agus thrédhearcacha. Mar sin féin, más rud é, ar chúiseanna a bhaineann lena staid sláinte nó leis an ngá atá le cóireáil éigeandála a fháil in ospidéal, gur cuireadh cosc ar an duine sin réamhúdarú den sórt sin a lorg nó nach bhféadfadh sé fanacht ar chinneadh na hinstitiúide inniúla maidir leis an iarratas ar údarú a cuireadh isteach, tá sé nó sí i dteideal aisíocaíocht a fháil, ón institiúid inniúil, de mhéid atá coibhéiseach leis an méid a bheadh ar an institiúid sin de ghnáth dá mbeadh an t-údarú sin ag an duine céanna.

Costais

- 77 Ós rud é, a mhéid a bhaineann sé leis na páirtithe sna príomhimeachtaí, go bhfuil na himeachtaí mar chéim sa chás os comhair na cúirte a rinne an tarchur, baineann ceist na gcostas leis an gcúirt sin. Níl na costais a tabhaíodh trí bharúlacha a chur faoi bhráid na Cúirte, seachas costais na bpáirtithe sin, inghnóthaithe.

Ar na forais sin, rialaíonn an Chúirt (an Ceathrú Dlísheomra) mar seo a leanas:

1. Maidir le hAirteagal 7(7) de Threoir 2011/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Márta 2011 maidir le cearta othar i gcúram sláinte trasteorann a chur i bhfeidhm, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

cuirtear cosc ar reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear aisíocaíocht na gcostas cúraim sláinte trasteorann arna dtabhú ag an duine árachaithe sa Bhallstát cleamhnachta faoi réir scrúdú leighis arna dhéanamh ag dochtúir atá cumhdaithe ag córas árachais sláinte poiblí an Stáit sin, ar dá bharr a d'eisigh an dochtúir sin doiciméad lena n-údaraítear an duine sin a chur san ospidéal.

2. Maidir le hAirteagal 20(1) agus (2) de Rialachán(CE) Uimh. 883/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le comhordú na gcóras slándála sóisialta, arna léamh i bhfianaise Airteagal 56 CFAE,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

ní chuirtear bac ar reachtaíocht náisiúnta faoina bhfuil, i gcás inar diúltaíodh do dhuine árachaithe, ar fhorais réasúnacha, an réamhúdarú is gá chun cúram sláinte trasteorann áirithe a fháil, teoranta do mhéid na haisíocaíochta ón mBallstát cleamhnaithe don mhéid dá bhforáiltear i scéim árachais sláinte an Stáit sin, agus modh ríofa á chur i bhfeidhm chun na críche sin a chuireann teorainn shuntasach le méid na haisíocaíochta sin i gcomparáid leis na costais iarbhir a thabhaigh an duine sin sa Bhallstát inar soláthraíodh an cúram sláinte, ar choinníoll go bhfuil an modh ríofa sin bunaithe ar chritéir oibiachtúla, neamh-idirdhealaitheacha agus trédhearcacha. Mar sin féin, más rud é, ar chúiseanna a bhaineann lena staid sláinte nó leis an ngá atá le cóireáil éigeandála a fháil in ospidéal, gur cuireadh cosc ar an duine sin réamhúdarú a lorg nó nach bhféadfadh sé fanacht ar chinneadh na hinstitiúide inniúla maidir leis an iarratas ar údarú a cuireadh isteach, tá sé nó sí i dteideal aisíocaíocht a fháil, ón institiúid inniúil, ar mhéid atá coibhéiseach leis an méid a bheadh le híoc ag an institiúid inniúil de ghnáth dá mbeadh an t-údarú sin ag an duine céanna.

Sínithe